P IV 81 (7)
ACADEMIA BIBLIOTECA

Nr. 240. 241 Anul V.

LUNĪ ші MARЦĪ

Voiesce
și vei puté.

ROMÂNULŬ.

28, 29 AUGUST 1861.

Lumínéḑă-te
si vei fi.

Va eși în tóte ḑilele afară de Lunia și a doua-ḑi după Serbătóriă.

Abonarea pe un an	128 lei.
Șesse lunĭ	64 —
Treĭ lunĭ	32 —
Pe lună	11 —
Un esemplar	24 par
Înscĭințările linia	1 leŭ

ḐIARIŬ POLITICŬ, COMERCIALE, LITERARIŬ.

(ARTICLELE TRAMISE ȘI NEPUBLICATE SE VOR ARDE.)

Abonarea se face în Bucuresci, la Administrațiunea Românuluĭ, Pasagiul Român No. 13.

În județe la domniĭ Administratorĭ și la corespondințiĭ noștriĭ, saŭ d'a dreptul prin postă trămițênd și baniĭ. Tot asemenea și în Iașĭ.

Direptoriulŭ ḑiarului Românulŭ și Redaptoriulŭ respunḑĕtoriŭ: C. A. Rosetti. — Tipografia C. A. Rosetti, (Caimata) calea Fortuneĭ No. 15.

Pentru abonare și reclamărĭ se vor adresa la Administratorinl ḑiariulrĭ d. C. D. Aricescu, Pas. Român No. 13.

ADMINISTRAȚIUNEA „ROMÂNULUĬ", face cunoscutu cŏ Austria, desființându censura a ridicatu și poprirea ce era asupra acestuĭ ḑiariu pentru staturile sale ș'astfel „Românulu" este acumu liberu a merge în tóte părțile Românii, în Austria în Ungaria și în totu Occidintele. Româniĭ și Filoromâniĭ din străinătate se potu abona la tóte direcțiunile poștalĭ ale Austrieĭ, precumu și la Administrațiunea ḑiaruluĭ.

SENTINȚA EUROPEĪ.

Asupra oamenilor ce aŭ guvernat și guvernă țeara noastră.

„Guvernul împăratuluĭ.... știind însă că țeara, a căriĭ organisare trebuia făcută, era DE SECOLĪ ARUNCATĂ IN ABUSURI ȘI'N DESORDINĪ ADMINISTRATIVE ATAT DE NUMEROASE CAT ȘI INVETERATE, șcl.

Supscris: Walevski.

Principatele-a-Uni.

REVISTA POLITICA.

Bucuresci, 29 August. 9 Răpciune.

Afarъ din Italia kare merџe kȣ kredinцъ sпre deпlina ieĭ ȣnitate, de Пolonia kare se manifestъ Eȣroпeĭ ȣnt o faцъ noȣъ, пrin kare ші-atraџe admirarea, amoarea ші resпektȣl lȣmiĭ, de Ȣngaria чe пe sileшte пe toцĭ s'o aпlъȣdem пentrȣ al ieĭ пatriotism ші de Romъnia, kare akȣm ka tot deaȣna este mъnцinȣtъ de gȣvernele sale în abatere ші într'o пeшiшkare ȣчidъtoariъ, пolitika generale a Eȣroпeĭ se skaldъ în aпele minerali saȣ пe roȣa kъmпielor sпre a dobъndi noȣe пȣterĭ пentrȣ lȣпtele чele noȣe ші foarte marĭ чe se пregъtesk în чele maĭ mȣlte пъrцĭ. Impъratȣl Napoleone este la Biarritz, Reџina Englitereĭ fъkȣ ȣn okol în Irlanda ші se aflъ kȣ kȣrtea sa la Balmoral ші miniшtriĭ seĭ maĭ toцĭ пe la moшiele lor, Impъratȣl Alesandrȣ visiteazъ Krimea ші vine пъnъ la Odesa, ȣnde-l aшteaптъ depȣtaцiȣnea Romъnъ sпre a-l salȣta ші a-ĭ demonstra пoate k'ar fi în interesȣl seȣ sъ пe redea ші пartea чealaltъ a Бesarabieĭ чe шtie bine kъ пe a lȣat-o nȣmaĭ пrin dreptȣl чelȣĭ maĭ tare. Dȣчele Konstantin a sosit la Viena, пegreшit пentrȣ a se 'nцelege kȣ Impъratȣl Aȣstrieĭ în favoarea naцionalitъцilor ш'a libertъцilor пȣbliчe ші sпre a otъrî împreȣnъ kъ Romъnii n'aȣ trebȣinцъ a sъ întrȣni ш'a se arma fiind kъ naцionalitatea ші esistinцa lor пolitikъ sȣnt asikȣrate пrin tratate, чe tot d'aȣna aȣ fost kȣ relijiositate resпektate de toate пȣterile, ші maĭ kȣ seamъ de Aȣstria ші de Rȣsia; Reџele Пrȣsieĭ se пreȣmblъ nȣmaĭ шtim пe ȣnde în aчest minȣt, ka sъ пoatъ lȣa o deпlinъ otъrîre de trebȣe saȣ nȣ se meargъ în lȣna viitoariъ se fakъ o visitъ Impъratȣlȣĭ Napoleone la tabъra de la Chalons, ші depȣtaцiĭ tȣtor naцiȣnilor ші пrin ȣrmare ш'aĭ noшtriĭ se aflъ toцĭ în mijlokȣl alegъtorilor lor ші пrin adȣnъrĭ пȣbliчe desbat împreȣnъ despre interesele ші trebȣinцele lokale în ȣnire kȣ interesele пolitiчe, komerчialĭ ші indȣstrialĭ ale цereĭ lor. Ast-fel fiindȣ dar пolitika zileĭ nȣ пoate sъ пe dea d'okamdatъ maĭ niчĭ ȣn fapt însemnat, fiind kъ kȣm demȣnstrarъm ea este în lȣkrъrile пregъtitoarie, în înчerkъrĭ de întremare, de kombinare ш. ч. l. Niчĭ o altъ шtire dar n'avem de kъt konfirmarea nȣmiriĭ d-lȣĭ Lavalette kȣ ambasador la Roma, ші kare s'a dȣs la Biarritz sпre a lȣa de Impъratȣl пartea aчeea de instrȣkцiȣnĭ чe nȣ se daȣ niчĭ odatъ înskris, ші retraџerea ministrȣlȣĭ din întrȣ al Regatȣlȣĭ Italieĭ, d. Minghetti, în пostȣl kъrȣia a trekȣt d. Ricasoli, remъind d'okamdatъ la ministerȣl din afarъ ad interim; џeneralȣl della Rovere a fost asemenea nȣmit ministrȣ de resbel. D. Minghetti s'a retras fiind kъ a remas пestrъmȣtat în oпiniȣnea sa d'a organisa administraцiȣnea italianъ пrin reџiȣnĭ, ші пrin ȣrmare a mъnцine lokoteninцa чivile în Neaпole, kъnd пarlamentȣl ші чeĭ malцĭ miniшtriĭ aȣ oпinat пentrȣ o maĭ deпlinъ ȣnitate în administraцiȣnea sȣperioarъ a regatȣlȣĭ.

Intrarea d-lȣĭ Ricasoli la ministerȣl din întrȣ, venind dȣпe renȣmita чirkȣlarъ пrin kare пregъteшte oпiniȣnea пȣblikъ пentrȣ o invasiȣne în mika пrovinцъ чe a maĭ remas Пaпeĭ, a dat negreшit okasiȣne a se bъnȣi kъ s'a aпropiat foarte aчel moment atъt de mȣlt dorit de toatъ Italia ші de toate пoпoarele. Reakцiȣnea îшĭ are akȣm kȣibȣl ieĭ în Roma ші пrin ȣrmare interesȣl tȣtor пoпoarelor чer ka kȣibȣl aчela se fiъ sпart k'o orъ maĭ 'nainte. Tot înъ чe пȣtem шti пъn'akȣm maĭ пositiv este kъ toatъ пresa englesъ ші franчesъ a aпlaȣs kȣ deпlin чirkȣlaria пatriotȣlȣĭ ministrȣ al Italieĭ, ші цeea чe este ші maĭ semnъtor, toate organele gȣvernȣlȣĭ franчes s'aȣ întrȣnit kȣ gȣvernȣl Italian sпre a dekiara kъ „tъlxъriele чe bъntȣe пrovinцele neaпolitane sȣnt tъlxъrie пolitiчe, sȣnt faptele reakцiȣniĭ." Times aratъ tъria, пreчisiȣnea ші franчeцa пrin kare d. Ricasoli a rȣpt maska reakцionarilor, aчelora karĭ пȣindȣ-se пretȣtindine ka apъrъtorĭ aĭ relijiȣniĭ, aĭ familieĭ, ш'aĭ пroprietъцiĭ, nȣ sȣnt în faptele lor de kъt stinцerea familieĭ, a relijiȣniĭ ш'a пroprietъцiĭ ші nȣ se sfiesk d'a se servi kiar kȣ tъlxъriele ші ȣчiderile sпre a sȣgrȣma voinцa naцionale ш'a readȣчe пe tron пe чeĭ чe-ĭ-a gonit naцiȣnea ші ĭ-a sȣdsit oпiniȣnea пȣblikъ Eȣroпianъ ka ȣniĭ чe aȣ arȣnkat цerele чe aȣ gȣvernat în viцiele sklavieĭ, în desordine ші abȣsȣrĭ nȣmeroase ші învekite. Nȣ voim a faчe komparaцiȣne între reakцionariĭ din Roma ші Neaпole kȣ aĭ noшtriĭ; nȣ voim a imita пe d. Katarцiȣ kare voĭ s'arȣnчe asȣprъ-пe faptele lȣĭ Radȣ Angel ші tovarъшiĭ; sȣntem înъ datorĭ, пentrȣ instrȣkцiȣnea пȣblikъ a dȣчe aminte kъ la noĭ ziarȣl Komпanieĭ de doȣĭ-sпre-zeчe a vorbit пekontenit de „bȣrȣiane rele чe trebȣesk stirminate" ш'a mers пъn'a пe faчe marea onoare d'a skrie ші tiпъri kъ dd. Ion Brъtianȣ ші C. A. Roseti trebȣesk înlъtȣraцĭ kȣ orĭ чe пreцȣ. A ziчe, ші ъnkъ în maĭ mȣlte nȣmere, kъ doȣĭ oamenĭ împiedikъ lȣkrarea пartiteĭ întreџe a trekȣtȣlȣĭ, este în adevъr o onoare, чe nȣ de modestiъ, чi пentrȣ kъ o kredem, mъrtȣrim kȣ чea maĭ mare пъrere de rъȣ kъ n'o meritъm; пe am silit înъ, пe vom sili ші vom fi foarte feriчiцĭ de vom isbȣti a merita „sъ fim stirminaцĭ kȣ orĭ чe пreцȣ" de oamenii ші de ideiele trekȣtȣlȣĭ, kъчĭ aчea пerire, aчea moarte ar пrodȣчe пentrȣ цearъ o viaцъ чe sȣte de anĭ ші sȣte de oamenĭ ka noĭ n'ar fi în stare s'o dȣa ші s'o respъndeaskъ пrin minтea ші ъnima lor.

El Domniĭ meĭ! V'aцĭ depriпs atъt de tare kȣ sklavia, v'aцĭ depriпs atъt de mȣlt a desпreцȣi naцiȣnea, a nȣ krede niчĭ în a ieĭ inteliџinцъ, niчĭ a ieĭ ъnimъ, înkъt kredeцĭ kъ ші naцiȣnea este komпania voastrъ, kъ ші ea ka ші voĭ nȣ trъieшte de kъt пrin voinцa ші impȣlsiȣnea ȣnȣĭ individ. Din nenoroчire înъ adevъrȣl este kȣ totȣl altfel:, adevъrȣl este kъ individȣl trъieшte пrin sȣflarea чe-ĭ dъ naцiȣnea, kъ el este o mikъ ші пe 'nsemnatъ пarte a vieцeĭ ieĭ чeleĭ marĭ, ші пrin ȣrmare, orĭ kъt de mȣlцĭ veцĭ stirmina din noĭ nȣ veцĭ isbȣti niчĭ odatъ a stinџe viaцa Romъnilor, пrekȣm nȣ пoate isbȣti a seka Dȣnъrea orĭ kъte miĭ ші miĭ de gъleцĭ de apъ ar skoate din trînsa. Sпrȣ a reveni la чestiȣne, Times, feliчitъ пe kanȣl kabinetȣlȣĭ italian „kъ nȣ s'a temȣt d'a diskȣta în oriџinea „sa tъlxъriile, чe sȣnt чel dȣпe ȣrmъ „argȣment al inimiчilor ȣnitъцiĭ italiane" ші-l laȣdъ foarte k'a kȣtezat a formȣla konkiderea чeĭ dikteazъ loџika. Arъtarъm asemene, în No. trekȣt, însemnъtatea kȣvintelor ziarȣlȣĭ le Constitutionnel kare aпlaȣde kabinetȣl italian k'a fъkȣt apel la oпiniȣnea пȣblikъ, sпrȣ a 'nvinџe ші trȣsnetele skaȣnȣlȣĭ sfъntȣlȣĭ Petrȣ ші baionetele franчese ші пrin ȣrmare, din toate aчestea, sȣntem în drept a krede kъ 'nkȣrъnd loџika пrinчiпielor va triȣmfa ші se va deпlini ȣnitatea Italianъ. Шi loџika чea nestrъmȣtatъ чe нe a fъkȣt ші пe faчe, пe noĭ ka ші пe toatъ lȣmea, s'avem чea maĭ deпlinъ asikȣrare în triȣmfȣl ȣnitъцiĭ italiane нe a fъkȣt ші пe faчe a nȣ krede în triȣmfȣl ȣnitъцiĭ Romъne. Kalea чea rъtъчitъ ші kȣ totȣl abъtȣtъ din пrinчiпie пe kare merџem am demȣnstrat-o adesea în aчeste koloane ші, din nenoroчire, vedem kъ vom avea okasiȣne a o maĭ demȣnsta ші 'n viitor; пe mъrџinim dar astъzĭ a faчe kȣnoskȣt k'o deпeшъ din Konstantinoпole reпrodȣsъ de toate foile sпȣne kъ „Rȣssia пropȣne a s'a„mъna пentrȣ treĭ anĭ чestiȣnea „ȣnitъцiĭ Romъnieĭ." Шi пentrȣ чe nȣ? karĭ fapte ale noastre пot kombate kȣ temeiȣ пropȣnerea Rȣssieĭ? Шi kare interese materialĭ ші moralĭ ale Italieĭ, ale Franцeĭ, ale Englitereĭ sȣ fost satisfъkȣte de noĭ saȣ sȣntem пe пe kalea d'a le satisfaчe пentrȣ ka пropȣnerea Rȣsieĭ sъ 'ntimпine vr'o пedikъ serioasъ? Kare пȣtere amikъ noȣъ kȣnoaшte Пrinчiпatele пe jȣmъtate, пe kъt mъkar пrekъt le kȣnoaшte Rȣsia пentrȣ a пȣtea, în starea de amȣцire ш'amorцire, kȣm ziчe d. Katarџiȣ, în kare пe-a цinȣt ші пe цine пolitika чe vekiъ, пentrȣ a пȣtea demȣnstra kъ чererea Rȣsieĭ este vъtъmъtoariъ intereselor Eȣroпeĭ? Шi kare пȣtere пoate цinea sokotealъ de voinцa naцionale a Romъnilor kъnd înse-шĭ gȣvernele lor nesokotesk ші desпreцȣiesk aчea voinцъ ші kъnd цeara nȣ este пȣsъ în stare d'a пȣtea sȣsцine a

FOIȚA ROMANULUI.[1]

LAVINIA.

Partea V.

XXIII.

(urmare)

Paolo se dispunea într'uă ḑi a merge la miss Lavinia, cândŭ fu întreruptŭ în preparativele se de Du Genre. Îmbrăcatŭ din capŭ pînŏ în picióre în portŭ de călătoriă, realistulŭ venia sĕ-șĭ iea ḑiua bună de la dînsulŭ. Era rechiămatŭ în França de dorința espresă a nnuĭ bĕtrânŭ unchiŭ, din Dauphiné, și asupra căruia Facultatea de meḑicină pronunțase sentință de mórte.

— Dorința unuĭ unchiŭ necăsătoritŭ, ornatŭ cu dóue-ḑecĭ-și-cincĭ de miĭ de francĭ venitŭ, este sacră în orĭ ce timpŭ, ḑise Du Genre; mărturescŭ însŏ cŏ nu este delicatŭ din partea acestuĭ bunŭ bĕtrânŭ sĕ s'apuce sĕ fiă rĕŭ tocmaĭ în ajunulŭ carnavaleluĭ, și se priveḑe așia pe celŭ maĭ devotatŭ din nepoțĭ de plăcerile ce-șĭ promisĕse cu astă ocasiune. „Sum între pachariŭ și buḑe" cum se ḑice la noĭ Décŏ măcarŭ acestŭ apelŭ mi-ar fi venitŭ cu patru-ḑecĭ și optŭ de ore maĭ târḑiŭ! Dérŭ. Trebue sĕ fiŭ la Civita-Vechiă în ḑiorĭ de ḑiuă; vapórea este fórte punctuale. Noĭ ăștia trăimŭ, pre legea mea, într'uă lume asurdă! Ne nascemŭ și murimŭ cândŭ trebue și cândŭ nu trebue fŏră ordine nicĭ metodă, și voimŭ ca tóte lucrurile ce creămŭ pentru trebuința nóstră se fiă modele de punctualitate!

— Așiă! ei aflu altă dată acele patru-ḑecĭ și optŭ de ore de petrecere, ḑise Paolo ca consolare.

— Raționamentu din cele maĭ nelogice, scumpulŭ meŭ Telemacŭ; uă perdere nu se repară nicĭ uă dată. Décŏ trecĭ uă ḑi fŏră sĕ mănâncĭ și décŏ mănâncĭ a dóuă ḑi de dóue orĭ, cu acésta nu veĭ repara perderea din ajunŭ. Uițĭ cŏ uă amânare de dóue ḑile mi-ar fi permisŭ a asiste la debutulŭ Armidiĭ, și-mĭ pare fórte rĕŭ cŏ n'am se fiŭ față.

— Ce Armide? ce debutŭ? întrebă Italianulŭ.

— Aide, nu te maĭ preface cu mine, respunse Francesulŭ; eștĭ prĕ intimŭ în óre care casă ca sĕ nu scĭĭ nimicŭ despre acestŭ subiectŭ, prefăcutule ce eștĭ.

— Precumŭ este adevĕratŭ cŏ esistŭ, te asicurŭ cŏ n'am picĭ uă idoiă despre ce vreĭ sĕ vorbescĭ, ḑise Paolo c'unŭ tonŭ ce trada óre-care neodină.

— Ca sĕ te puĭ pe cale, voiŭ pune punturile pe i, urmă realistulŭ. Maĭ ânteiŭ déru, Armide este numele de resbelŭ alŭ uneĭ răpitórie I n g l e s i n a, asupra căriia vorba lumiĭ, acea necoregibile flecariă, pretinde cŏ tu scĭĭ maĭ multe de câtŭ mulțĭ alțiĭ.

Paolo încruntă sprâncéna.

— Obligă-me de nu da supranume, uneĭ persóne, uneĭ femeie ce mĕ onoră cu amicia sea.

— Na! te-aĭ pornitŭ! susceptibile și bătăiosŭ ca unŭ senatoriŭ americanŭ! strigă Du Genre. Iértă-mĕ, dérŭ nu daŭ frumóseĭ de care e vorba decâtŭ numele ce-ĭ dă tótă Roma. Nu adaugŭ, te asicurŭ, nicĭ uă intențiune reŭ voitóriă; din contra, Armide este unŭ nume făcutŭ faimosŭ, dupŏ cumŭ am auḑitŭ spuiïndŭ, de unulŭ din poețiĭ ceĭ marĭ. Nicĭ uă dată n'am cititŭ pe Tasso; în poesia, Béranger este alfa și omega pentru mine...

— Și acelŭ debutŭ? întrebă Paolo.

— Acelŭ debutŭ va fi poĭmâine, pe teatrulŭ privatŭ alŭ marchiseĭ del Fuego y Arcos. Toțĭ ómeniĭ carĭ, cu cuvêntŭ séŭ fŏră cuvêntŭ, suntŭ în lumea elegante vorŭ fi acolo. Dérŭ destulŭ am spusŭ; tu scĭĭ despre asta maĭ multŭ decâtŭ mine.

— Urméḑă, te rogŭ, ḑise Paolo scurtŭ.

Du Genre urmă cu nesce intonațiunĭ maĭ pucinŭ forțĭ decâtŭ cumŭ era deprinsŭ:

— Marchisa jócă rolulŭ regineĭ Elisabeteĭ; Arm... I n g l e s i n a, voiŭ sĕ ḑicŭ p'alŭ Marieĭ Stuart. Rolulŭ luĭ Leicester este datŭ unuĭ tenore-amatoriŭ, care, am auḑitŭ, este superiorŭ luĭ Mario, principele ḑe Rocca-Ginestra."

Totŭ sângele luĭ Paolo îĭ se suĭ în față; dóue secunde în urmă era palidŭ ca mórtea. Aste semne de violinte luptă interióriă nu scăparŏ luĭ Du Genre, care i n p e t t o făcu conclusiunile sele, dérŭ care le păstră pentru sine.

— Aide, adio, scumpe Telemacŭ, urmă elŭ dup'uă tăcere care devenia strîmptorătóriă. Adio!...

Dérŭ unŭ feliŭ de emoțiune neașteptată îĭ sugrumă vocea.

— De veĭ veni la Paris, urmă, sperŭ c'aĭ sĕ mĕ cauțĭ; cócĭ, de sicurŭ, voiŭ fi în acestŭ orașiŭ încântătoriŭ. Viéța e posibile numaĭ la Paris și póte la Roma. Parisulŭ este loculŭ ce-țĭ convine; Parisulŭ te va vindeca de maniera ta tragică d'a privi esistința. Eștĭ unulŭ din ceĭ maĭ bunĭ băiețĭ ce cunoscŭ, si eŭ nu sum lingușitoriŭ; dérŭ în unele punturĭ... Aidea, n'am sĕ-țĭ înșirŭ rătăcirile tele acumŭ. Crede-mĕ și a sĕ-țĭ fiă bine. Viéța este uă împlutură (farce)! și, cu tótă afecțiunea și respectulŭ ce-țĭ sum dătoriŭ, îțĭ ḑicŭ: la revedere! —

Și escelintele și nebunaticŭ băiatŭ salută răpede și se dede iute pe scară, cântândŭ c'unŭ tonŭ camŭ sforțatŭ póte:

Totulŭ nu è p'astă lume
Decâtŭ jocŭ, și numaĭ jocŭ.

Resunetulŭ vociĭ cântărețuluĭ abia încetase d'a vibra și Paolo alărgă în strată și se îndreptă spre palazzo Morlachi.

Este, în ânima chiarŭ a uneĭ femeie frivole ce iubesce, orĭ câtŭ de pucinŭ, uă vénă de aurŭ care, bine căutată, póte raporta avuție maĭ marĭ de câtŭ orĭ ce speranță; fiiĭ îndemânaticŭ însŏ, altrăminte metalele se perde în miḑloculŭ sfărămăturelorŭ amesteculuĭ seŭ. Décŏ junele nostru esaltatŭ ar fi putútŭ citi în cugetările celu maĭ intime ale Lavinieĭ, în momentulŭ în care fulgera contra ieĭ, ar fi căḑutŭ la picióre sele în admirare. Lavinia nu fusese nicĭ uă dată așiă de aprópe ca în ḑiua acea-a d'a luă uă determinare în sensulŭ doritŭ de Paolo; fu câtŭ-p'aci ca intențiunea sĕ deviiă faptŭ împlinitŭ. Ideid'a avè uă parte activă importante în

1) Veḑĭ No. 239.

www.dacoromanica.ro

ieĭ вoinцъ kontra natȣraliĭ neвoinцe a inimiчilor ieĭ natȣralĭ? Rȣssia dar are tot dreptȣl a чere amъnarea ȣniriĭ пentrȣ treĭ anĭ шi ъnkъ trebȣe sъ-ĭ fim rekȣnoskъtorĭ kъ s'aȣ serвit kȣ esпresiȣnĭ atъt de пarlamentarie ш'a чerȣt d'o kam datъ nȣmaĭ amъnarea, пînъ sъ poatъ чere шi poate шi ordina maĭ deslȣшit. „Kȣm ne вom aштerne ne вom kȣlka," ziчe zikъtoaria romъnъ шi prin ȣrmare kъnd gȣвernele ne aштerne paie ka вite вom dormi.

C. A. Rosetti.

— London, 31 Aȣgȣst. Чitim în „Army and Navy-Gazette" kъ gȣvernȣl a otъrît a îmȣlцi пȣterea sa armatъ în Amerika seпtentrionale; treĭ reцimente вor пleka akolo fъrъ întъrziare.

— Ragȣsa, 3 Septembre. La 1 Sept. Mȣntenegriniĭ aȣ atakat пe lokȣitoriĭ tȣrчĭ de la Podgoriцa, dar aȣ fost resпinшĭ. Tȣrчiĭ aȣ tъiat kaпetele la 28 Mȣntenegrinĭ шi le aȣ adȣs lȣĭ Abdi-Paшa la Skȣtari.

— Viena, 4 Septembre. În шedinцa Senatȣlȣĭ de astъzĭ s'a чitit alte пetiцiȣnĭ шi protestȣl maĭ mȣltor komerчianцĭ în kontra пetiцiȣniĭ korporaцiȣniĭ komerчianцilor de la Brunn пentrȣ пъstrarea silȣiriĭ korporaцionale; apoĭ o пetiцiȣne a maĭ mȣltor komȣne din Silesia чerînd îmbȣnъtъцirea instrȣkцiȣniĭ пȣbliчe, nekondiцionata libertate de religiȣne шi armarea цenerale a пoporȣlȣĭ.

— Miskolez, 1. Sept. În шedinцa de astъzĭ a komitatȣlȣĭ s'a lȣat deчisiȣnea a treчe în protokolȣl шedinцeĭ konsimцъmîntȣl komitatȣlȣĭ la kondȣita dieteĭ шi a adopta protestȣl komitatȣlȣĭ de la Peшta în kontra desfiinцъriĭ dieteĭ. Fostȣl kanчelar al Kȣrцiĭ, baronele Vay, a asistat la шedinцъ.

— Peшta, 31 Aȣgȣst. Adȣnarea reпresintanцilor Mȣniчiпalitъцeĭ a votat o adresъ de mȣlцъmire domnȣlȣĭ Smolka (depȣtat din Galiцia la Senatȣl Vieneĭ, kare a vorbit în favoarea Ȣngȣrilor шi a чerȣt sъ li se akorde leцile anȣlȣĭ 1848, fъrъ kondiцiȣnĭ шi restrikцiȣnĭ, sъ se kompleteze dieta ȣngȣreaskъ шi apoĭ sъ aштepte kъte din prerogativele sale konstitȣцionalĭ va sakrifika dieta de bȣnъ voia ieĭ). Apoĭ a lȣat deчisiȣnea kъ, în kas de s'ar otъrî disolverea reпresintanцiȣniĭ mȣniчipale, fȣnkцionariĭ sъ kontinȣъ a okȣпa fȣnkцiȣnile lor resпektiвe пe kъt timп nȣ вor fi siliцĭ a lȣkra în kontra leцilorȣ. Komisiȣniĭ пentrȣ strînцerea kontribȣцiȣnilor, kare s'a înfъцiшat k'o eskortъ militarъ, i s'a predat reцistrele kontribȣцiȣniĭ.

— Peшta, 3 Septembrie. Astъzĭ s'a înfъцiшat konsiliarȣl jȣdekъtoresk, domnȣ de Koller, în kaчitate de komisar reцesk, la kasa Mȣniчiпalitъцiĭ spre a sъvъrшi desfiinцarea reпresintanцiȣniĭ orъшeneшtĭ, dar, fiind kъ nȣ s'a цinȣt шedinцъ, reskriptȣl atingъtor de aчeastъ disolvere se va чiti mъne, kъnd reпresintanцiĭ oraшȣlȣĭ вor цinea шedinцъ.

— Agram, 3 Septembrie. În шedinцa dieteĭ de astъzĭ s'a чitit adresa kъtre maiestatea sa ka resпȣns la пropoziцiȣnile reцeшtĭ atingъtoare de relaцiȣnea Ȣngarieĭ kȣ konsiliȣl imperiale de la Viena. Depȣtatȣl Sandor proпȣne, ka dieta sъ esprimъ пъrerea sa de rъȣ пentrȣ ilegalea disolvere a dieteĭ ȣngȣreшtĭ шi sъ roage пe maiestatea sa a o konvoka din noȣ чel mȣlt în timп de treĭ lȣnĭ. Aчeastъ proпȣnere se va diskȣta dȣпъ terminarea desbateriĭ adreseĭ.

I.
DIVISIUNEA LUCRULUĬ.

Logikamente ar ȣrma ka шtiinцa, adikъ teoria, sъ preчeadъ faпta; kȣ toate astea вedem kъ în lȣme se 'ntîmplъ inвersȣl, adikъ adesea orĭ faпtȣl preчede teoria; astfel пъstoriĭ шi navigatoriĭ s'aȣ serвit kȣ astronomia mȣlt maĭ 'nainte de a se forma din trînsa o шtiinцъ; oameniĭ s'aȣ serвit kȣ medikamente mȣlt maĭ 'nainte de a se forma шtiinцa mediчineĭ. Asemenea шi divisiȣnea lȣkrȣlȣĭ saȣ a okȣпaцiȣnilor, ka faпt, este вekiъ ka шi indȣstria, ka шi soчietatea ȣmanъ; ka teoriъ шtiinцifikъ însъ dateazъ nȣmaĭ de la formarea шtiinцeĭ ekonomiчe, de la Adam Smith, kare a fъkȣt prima analise шtiinцifikъ din aчest fenomen ekonomik; de шi Italianȣl Bekaria ъnkъ de la 1769 observase kъ 'Fiъ kare вede prin esperiinцъ, kъ întrebȣinцъnd mъna шi spiritȣl, la ȣn aчelaшĭ fel de lȣkrare, va gъsi operaцiȣnea maĭ faчile шi resȣltatȣl maĭ abondante шi maĭ bȣn."

Primȣl prinчiпiȣ al divisiȣniĭ lȣkrȣlȣĭ konstъ în fakȣltatea, чe are omȣl de a kontrakta skimbȣrĭ kȣ semeniĭ seĭ шi în neчesitatea de a koopera împreȣnъ spre a-шĭ пȣtea satisfaчe trebȣinцele lor; prin ȣrmare, kȣm am zis, divisiȣnea lȣkrȣlȣĭ este вekiъ ka шi omȣl; astfel вedem din istoria sakrъ kъ: Kain era agrikȣltor шi Abel пъstor. Dȣпъ dъnшiĭ divisiȣnea lȣkrȣlȣĭ se introdȣse din чe în чe maĭ mȣlt aшa Jaчel aȣ inventat kortȣrile, Jȣbal instrȣmentele de mȣsikъ, Tȣbalkain lȣkra ferȣl шi Noema цesea lъna. Kȣ toate astea de шi este destȣl de вekiъ, nȣ era însъ niчĭ aшia de perfektъ niчĭ aшa de întinsъ kȣm este astъ-zĭ aчeastъ divisiȣne de okȣпaцiȣnĭ.

Indȣstria în mintea ȣnȣĭ barbar este ȣn чe komplés, kare îmbrъцiшeazъ lȣkrarea tȣtor obiektelor de karĭ are trebȣinцъ.

În kopilъria naцiȣnilor, orĭ чe individ prodȣчe în sînȣl familieĭ kȣ чea mare difikȣltate шi imperfekцiȣne, toate lȣkrȣrile neчesarie kasпȣl; familiĭ e în aчelaшĭ timп sȣveran, direktorȣl lȣkrȣrilor пъstoreшtĭ agrikole шi familiarie. Kȣ toate astea omȣl fiind perfektibile пe aпъrat kъ n'a пȣtȣt sъ rъmъiъ în starea primitivъ чi a progresat nekontenit, progresȣl este leцea lȣĭ. Kȣ kъt ȣn popor aȣ devenit maĭ instrȣit, maĭ чivilisat kȣ atъt divisiȣnea lȣkrȣlȣĭ s'a întins шi s'a pronȣnцat maĭ mȣlt. Tot omȣl are tendinцa de a mikшiora fatika шi de a mъri resȣltatȣl resпektiв. Eĭ bine, nȣ maĭ divisiȣnea lȣkrȣlȣĭ îl poate dȣчe de sikȣr la aчest skoп; kъчĭ, kъnd fiъ kare om se aпlikъ la kъte o okȣпaцiȣne seпaratъ пentrȣ kare este adaпtat, dobъndeшte maĭ mȣltъ abilitate, ekonomiъ de timп шi se dъ spiritȣlȣĭ maĭ mȣltъ faчilitate пentrȣ invenцiȣnĭ, kȣ alte kȣvinte ajȣnцe a prodȣчe maĭ mȣlt, maĭ bine, шi kȣ maĭ пȣцinъ fatikъ? — Prodȣчe maĭ mȣlt пentrȣ kъ orĭ чe om aпlikъndȣ-se tot d'aȣna la ȣn aчelaшĭ fel de lȣkrare, membrele lȣĭ se esercitezъ, se întъresk шi se adapteazъ din чe în чe maĭ mȣlt la aчel fel de lȣkrare, prodȣчe maĭ mȣlt пentrȣ kъ nȣ perde timпȣl a treчe de la o lȣkrare la alta, шi timпȣl este aȣr kȣm ziчea Smith: prodȣчe maĭ bine kъчĭ ȣn asemenea lȣkrъtor dobъndeшte o mare abilitate în sпeцa lȣkrȣlȣĭ seȣ, шi resȣltatȣl devine din чe în чe maĭ bȣn; prodȣчe în fine kȣ maĭ пȣцinъ fatikъ, пentrȣ kъ neîntrerȣпta atenцiȣne чe ȣn lȣkrъtoriȣ trebȣe se aibъ la ȣn singȣr fel de lȣkrare dъ o пȣtere foarte mare spiritȣlȣĭ de a inventa mȣlцime de proчedimente spre înlesnirea lȣkrъriĭ seale; în mare parte, la o asemenea пȣtere se datoreazъ чele maĭ marĭ progrese fъkȣte în indȣstrie, adikъ deskoperirea leцilor natȣralĭ karĭ aȣ pȣs pre om în stare a sȣbjȣga kiar пȣterile чele maĭ ameninцъtoarie de karĭ odatъ omȣl tremȣra, adikъ elektriчitatea шi fokȣl, astъzĭ aчeшtĭ aцinцĭ ameninцъtorĭ aȣ devenit niшte servitorĭ doчilĭ aĭ omȣlȣĭ. Din konseчinцa divisiȣniĭ lȣkrȣlȣĭ, atenцiȣnea lȣkrъtorilor este kȣ totȣl fiksatъ asȣpra ȣnȣĭ singȣr obiekt; se poate aшteпta dar ka ȣnȣl din aчeштĭ lȣkrъtorĭ se gъseaskъ îndatъ modȣl de a faчe lȣkrarea sea maĭ skȣrtъ saȣ maĭ faчile. Чea maĭ mare parte din maшine aȣ fost deskoperite de niшte simпliĭ lȣkrъtorĭ, karĭ aȣ fost ajȣtaцĭ de atenцiȣnea чe aȣ trebȣit sъ aibъ spre a пȣtea faчilita lȣkrarea, kare fъчea singȣra lor okȣпaцiȣne.

La primele maшine kȣ abȣr se întrebȣinцa ȣn kopil a kъrȣĭ singȣrъ okȣпare era de a deskide la ȣn moment otъrît, dȣпъ kȣm pistonȣl se redika saȣ se kobora, robinetȣl pre ȣnde intrъ apa reчe în abȣrȣ. Ȣnȣl din trъnшiĭ tȣrmentat de dorinцa de a se jȣka kȣ kamaraziĭ sъĭ, observъ kъ de ar lega ȣn koardъ de mъnerȣl sȣпapeĭ шi legъnd чel alt kъпъtъiȣ de altъ parte a maшineĭ sȣпapa se va înkide шi se va deskide de sine шi el s'ar пȣtea jȣka în paчe.

Astfel ȣna din чele maĭ ingenioase perferkцiȣnĭ introdȣse în aчeastъ maшinъ este datoritъ plъчeriĭ ȣnȣĭ kopil de a se jȣka, dȣпъ kȣm ziчea Adam Smith. Шi astъ-zĭ oare kъte perfekцiȣnĭ nȣ se fak pre fiъ kare zi în indȣstrie? Perefekцiȣnĭ kari în parte sȣnt datorite шtiinцelor rъspъndite în toate klasile soчietъцiĭ, în parte divisiȣniĭ lȣkrȣlȣĭ. Ka sъ пȣtem apreцia шi maĭ mȣlt avantaцile чe aчeasta aȣ adȣs indȣstrielor шi soчietъцiĭ, n'avem de kъt sъ faчem o mikъ komparare între indȣstria manȣfaktȣrariъ шi чea agrikolъ: În agrikȣltȣrъ, kare este sȣпȣsъ la varietatea timпȣrilor, nȣ s'a пȣtȣt introdȣчe divisiȣnea lȣkrȣlȣĭ pre o skarъ maĭ întinsъ, în agrikȣltȣrъ nȣ se poate ka ȣn lȣkrъtor sъ are tot anȣl, ȣn altȣl sъ semene, ȣn altȣl sъ treiere etc, din kaȣsъ kъ timпȣl nȣ le permite, шi de aчeea ȣn aчelaшĭ lȣkrъtoriȣ trebȣe sъ kȣnoaskъ nenȣmъratele ramȣrĭ ale agrikȣltȣreĭ, пe aпъrat însъ kъ în niчĭ ȣna nȣ se poate perfekцiona; prin ȣrmare eatъ ȣna din kaȣsele evidinцĭ karĭ aȣ fъkȣt ka indȣstria agrikolъ în privinцa perfekцiȣnilor, în privinцa invenцiȣnilorȣ sъ fiъ kȣ mȣlt maĭ inferioriъ indȣstrieĭ manȣfaktȣrariъ, kare aȣ fъkȣt progresse enorme, ajȣtatъ fiind în mare parte de divisiȣnea lȣkrȣlȣĭ kare se poate introdȣчe шi s'a introdȣs pre o skoalъ destȣl de întinsъ; шi ka sъ ne konvinцem de aчeste marĭ progrese n'avem de kъt sъ observъm kъ obiektele karĭ odatъ erȣ de lȣks, obiektele pre karĭ odatъ nȣ шi le пȣtea prokȣra de de kъt reцiĭ шi avȣцiĭ, astъzĭ le poate avea maĭ tot omȣl.

Astfel вedem kъ la înчepȣtȣl sekȣlȣlȣĭ lȣĭ Lȣdovik XIV kontesa de Fiesque a въndȣt o moшiъ пentrȣ a-шĭ kȣmпъra o oglindъ, kare astъzĭ se aflъ în kasa fiъ-kъrȣĭ om; de kъnd Gȣtemberg aȣ inventat tiпografia nȣmaĭ este trebȣinцъ ka ȣn Lȣdovik XI, пentrȣ a чiti operile Arabȣlȣĭ Rahis, sъ dea argintъriele seale, niчĭ ȣn kȣmпъrъtor de o bibliъ sъ plъteaskъ lȣĭ Pagiȣ o sȣmъ atъt de mare înkъt vъnzъtorȣl sъ kȣmпere ȣn oraшiȣ, astъ-zĭ orĭ чine-шĭ poate prokȣra kȣ o sȣmъ destȣl de mikъ asemenea kъrцĭ, etc, etc. Kȣm oare ar fi пȣtȣt ka lȣkrȣrile sъ se prodȣkъ aшia de lesne, fъrъ divisiȣnea lȣkrȣlȣĭ? Dakъ ȣn tiпograf ș: e. ar fi fost silit sъ semene el însȣшĭ inȣl, sъ'l toarkъ, sъ-l цeasъ, sъ konstrȣeaskъ fabrika ȣnde sъ fabriчeze xъrtia, sъ esploateze metalile пentrȣ formarea literelor, шi mȣlцime de alte lȣkrȣrĭ kare sъ esekȣtъ în parte de diferiцĭ lȣkrъtorĭ, kredeцĭ oare kъ ar fi ajȣns tiпografȣl sъ tipъreaskъ kȣ ȣn preц aшa de mik? Oĭ nȣ, niчĭ ȣn progres nȣ s'ar fi пȣtȣt faчe în indȣstriъ fъrъ divisiȣnea lȣkrȣlȣĭ fъrъ kaпitalȣrĭ. Шi nȣ sȣnt nȣmaĭ atelierȣrile ȣnde пȣtem a-ĭ admira efektele, чi în toatъ lȣmea, pretȣtindenĭ. Sчiinцele karĭ sȣnt atъt de neчesarie la desvoltarea indȣstrieĭ, nȣ sȣnt kiar ele kȣltivate kȣ sȣчes de kъt nȣmaĭ atȣnчĭ kъnd sȣnt împъrцite în maĭ mȣlte ramȣrĭ, de kъt nȣmaĭ atȣnчĭ kъnd fiъ kare se aпlikъ la kъte o singȣrъ ramȣre, nȣmaĭ în ast mod pot ajȣnцe la per-

tr'uă representaţiune teatrale ce devenia din ce în ce maĭ desagreabile şi miḑloculŭ d'a-şĭ retrage promisiunea începea a o preocupa fórte. Asta nu venia numaĭ din repulsiunea instinctivă ce ca femeiă june şi firesce modesta sêmpţia, — dupŏ trecerea primeĭ miscărĭ de vanitate, — d'a figura cu debutante pe scîndurele unuĭ teatru calificatŭ, de curtesiă, de teatru de salone; apoĭ era spăriată şi nemulţămită de ardórea ce principele tenore punea în pantomima sea cândŭ se adresa la dînsa, de cândŭ începuse repetiţiunile în costume. Leicester avea în rolulŭ seŭ privilegiulŭ d'a cădea de multe orĭ la genuchiĭ seĭ, d'a-ĭ lua mâna şi d'a o pune la ănima sea; într'unŭ cucêntŭ, d'a-ĭ esprime cu căutătura şi cu gestulŭ amórea cea maĭ pasionată; şi totŭ joculŭ de scenă ce-ĭ impunea acestŭ rolŭ, ĭlŭ îndeplinia cu uă spuntanitate, cu unŭ naturale, ce eraŭ *nec plus ultra* alŭ arţiĭ de comedianŭ, décŏ însŏ acésta era numaĭ uă comedia. Biéta regină a Scoţieĭ *pro tempore* erà strîmptorată şi contrariată cândŭ unele aparte, ce nu era în libretŭ, ajungeaŭ la auḑulŭ seŭ, aparte de cari principele comite era prodigŭ orĭ de câte orĭ marchisa regina eşià din scena. Pe lungŏ acestea se adăugea uă altă sorginte de nelinisce pentru miss Jones, schimbarea completă ce se operase d'uă dată în manierele nobiliĭ creole, de cândŭ începuserŏ repetiţiunile definitive. Amicia sea, pîn'aci entusiastă pentru scumpa sea Lavinia, se prefăcuse într'uă rĕcélă de ghiaçă. D'aci pînŏ la ură numaĭ era învederatŭ decâtŭ unŭ pasŭ. Miss Jones suprinsese de maĭ multe orĭ fulgere de mănia în frumoşiĭ ochĭ negri aĭ escilinţiĭ sale amice, şi note ascuţite în vocea sea. Prepusurĭ tarĭ se deşteptarŏ în spiritulŭ juniĭ Englese: începu a se teme cŏ în adevĕrŭ marchisa nu era feliulŭ de femeiă cu care ar fi trebuitŭ sĕ intre în relaţiunĭ intime, nicĭ principele omulŭ cu care ar fi trebuitŭ sĕ jóce şi sĕ cânte, şi'n fiă care ḑi înţelĕgea maĭ bine cŏ Paolo avusese dreptate în judecată ce făcuse despre aceste dóue persóne. Aşià junele pictoriŭ nu fusese nicĭ uă dată pusŭ aşià de susŭ în opiniunea miss Lavinia ca în ḑiua cândŭ, cu capulŭ plinŭ d'aceste reflesiunĭ, alărgă sĕ-lŭ priméscă în ateliăriulŭ seŭ.

De témă ca sĕ nu fiă uitatŭ cititoriulŭ, ne credemŭ dĕtori a aduce aminte aicĭ, ca parentese, cŏ conversaţiunea între maiestru şi scolariţă era totŭ deuna italiănesce şi permitea prin urmare cea maĭ mare libertate de discusiune; cŏcĭ consóçele Lavinieĭ, — mistress Jones, şi camerista englese, — cari asisteaŭ, orĭ una orĭ alta, totŭ de una la întrevederile sele, nu sciaŭ de câtŭ limba lorŭ maternă.

Surîsulŭ cu care Lavinia merse spre Paolo era aşià plinŭ de speranţa ca unŭ arcŭ cerescŭ pe unŭ cerŭ norosŭ: augurŭ favorabile décŏ Paolo ar fi fostŭ în situaţiune de spiritŭ a-lŭ interpreta într'unŭ modŭ convenibile; dérŭ, la vederea figureĭ măniose a pictoriulŭ, fisionomia feteĭ perdŭ espresiunea sea raḑiósă.

— Refucĭ celuĭ maĭ vechiŭ din amiciĭ d-tele din Roma uă parte din plăcerea ce veĭ acorda mulţimiĭ, începu Italianulŭ. Voiŭ sĕ vorbescŭ, adause elŭ, vĕḑêndŭ stîmptorarea ce se desemna în ochiĭ albastri aĭ Lavinieĭ, voiŭ sĕ vorbescŭ de plăcerea d'a vedè triumfurile d-tele de cantatrice şi de actrice. Scirea viitoriuluĭ d-tele debutŭ a resturnatŭ totŭ oraşiulŭ; şi eŭ, bietu ermitŭ, m'aĭ lăsatŭ în nesciinţă d'acestŭ mare evenimêntŭ, nu mi-aĭ oferitŭ măcarŭ uă invitare, unŭ biletŭ de intrare, ar trebui sĕ ḑicŭ.

Tonulŭ cu care aste vorbe era însoçite le da tótă ironia ce voia elŭ a le da; ele ofensarŏ pe fétă şi alungarŏ bunulŭ sĕŭ ângerŭ.

— Sciam d'înainte, respunse ea, cŏ, pentru unŭ omŭ cu aspiraţiunĭ înalte şi cu deprinderĭ sublimĭ ca d-ta, petrecerĭ aşià de uşióre nu, potŭ avè atracţiune.

— Uşióre, repeţi elŭ, estĭ în adevĕrŭ fórte indulginte boteḑându-le aşia. Sĕ fiă datŭ D-ḑeŭ sĕ fiă numaĭ uşióre. Califică-le maĭ bine de . . .

— Iértă-mĕ, intrerupse Lavinia, cruţă-mĕ de predicele d-tele, te rogŭ. Nu sum dĕtóriă a da comptŭ niminuĭ de faptele mele, afară decâtŭ acelorŭ ce ţinŭ pentru mine loculŭ tatăluĭ şi mameĭ mele.

— Niminuĭ altŭ? întrebă Paolo aruncându-ĭ uă căutătură fórte semnificativă.

— Niminuĭ altŭ.

Ea pronunţă aste cuvinte c'uă voce fermă.

— Estĭ bine sicură, urmă Paolo tremurândŭ din capŭ pînŏ în picóre, suptŭ imperiulŭ uneĭ emoţiunĭ pe care căuta a o reprime, estĭ bine sicură cŏ n'aĭ datŭ niminuĭ dreptŭ a-ţĭ da consilie?

— De am datŭ vr'uă dată astŭ dreptŭ, ĭlŭ ieaŭ înapoĭ acumŭ, respunse ea c'unŭ tonŭ resolutŭ.

— Bine, strigă junele lăsândŭ la uă parte orĭ ce cruţare, bine, primesce felicitările mele, — da, felicitările mele sincere cŏ te degradeḑĭ, suptŭ pretestulŭ d'a apĕra independinţa d-tele; cŏ adaugĭ la inconveninţa d'a te arĕta în publicŭ în calitate de actrice ruşinea d'a fi în societate cu unŭ omŭ pe care Roma întrégă ĭlŭ privesce cu orórc şi desgustŭ.

— Astea suntŭ esageraţiunile d-tele ordinarie, ḑise ea, atribuesçĭ Romeĭ întrege sêmpţimîntele d-tele personalĭ.

— Ce frumosŭ şéde în gura d-tele apărarea principeluĭ de Rocca-Ginestra? respunse Paolo cu inonia. Ca sĕ te puiŭ în posiţiune d'a reabilita maĭ bine caracteriulŭ calomniatŭ alŭ acestuĭ înaltŭ personagiŭ, lasă-mĕ a-ţĭ cita una din promisiunile sale.

— Cruţă-te d'acéstă bătaiă de capŭ, ḑise Lavinia, este de prisosŭ. Sciŭ dinainte ce constitue în ochiĭ d-tele crimea principeluĭ.

— Poţĭ sĕ-mĭ spuĭ şi mie atuncĭ?

— Crimea sea e cŏ este principe, respunse ea; precumŭ este uă crime pentru comitele cŏ este comite, pentru marchisa cŏ este marchisă.

— Negreşitŭ, urmă Paolo, am blăstematŭ contra D-ḑeilorŭ d-tele şi asta cere resbunare. Ce scusă potŭ avè? Ce vreĭ? Eŭ şi ceĭ ce-mĭ sémĕnă suntemŭ fiinţe pe cari civilisarea nu le-a politŭ ăncŏ, şi avemŭ deprinderea d'a despreţui ce e de despreţuitŭ, orĭ ce stemă şi curónă ar avè.

In tóte bătăliele, bine conduse de amêndoue părţile, fiă intre douĭ amanţĭ séŭ

www.dacoromanica.ro

fekцiȣne. Aшa вedem kъ nȣmaĭ шtiinцele natȣralĭ sȣnt împъrцite în: fisikъ, ximiъ, botanikъ, mineraloцiъ, astronomiъ шi mȣlte alte ramȣrĭ; apoĭ fiъ kare kiar din aчeste ramȣrĭ se sȣbdiвid în mȣlte altele, astfel вedem pe ȣniĭ okȣpъndȣ-se nȣmaĭ kȣ kъldȣra, alцiĭ nȣmaĭ kȣ lȣmina, alцiĭ kȣ akȣstikea шi în ast mod orĭ чe ramȣre a шtiinцeĭ poate fi stȣdiatъ пъnъ în пъrцile чele maĭ amъnȣnte. Sпre a faчe însъ пe iȣbiцiĭ meĭ lektorĭ, a înцelege шi maĭ bine mirakȣloasele efekte ale diвisiȣniĭ lȣkrȣlȣĭ, nȣ вoiȣ̆ liпsi d'a adȣчe пoare karĭ esemпle deja lȣate de maĭ mȣlцĭ ekonomiшtĭ în konfirmarea чestiȣniĭ de kare tratъm.

Este însemnat aчel esemпlȣ (чitat de Adam Шmit) al ȣneĭ fabriчe de aчe. Dakъ ȣn om kъt de abile ar вoi a esekȣta el singȣr toate пъrцile ȣneĭ asemenea lȣkrъrĭ, ar reȣшi foarte anevoe a faчe пȣцine aчe într'o zi de lȣkrȣ. Kȣ toate astea aчeastъ indȣstriъ se aflъ aшa de mȣlt sȣbdiвisъ, înkъt ȣn singȣr ak este пrodȣktȣl a 18 diвerse oпeraцiȣnĭ, esekȣtate de 18 lȣkrъtorĭ. Ȣnȣl dintr'înшiĭ пreпarъ firȣl metalik, alцiĭ-l taiъ, alцiĭ fak gъmъlia, alцiĭ вîrfȣrile etc. Шmit ziчea kъ a въzȣt o fabrikъ de aчest feliȣ̆, întrebȣinцъnd nȣmaĭ 10 lȣkrъtorĭ шi aвea пe fiъ kare zi o fabrikare de 48,000 aчe; astfel în kъt ȣn singȣr lȣkrъtor se пoate konsidera ka fabrikatorele a 4,800 aчe пe zi. Чine пoate krede kъ dakъ aчeшtĭ lȣkrъtorĭ ar fi lȣkrat fiъ kare seпarat, esekȣtъnd singȣr toate oпeraцiȣnile neчesarie пentrȣ formarea ȣnȣĭ ak, ar fi пȣtȣt fabrika aчeastъ mȣlцime de aчe? Fiцĭ sikȣrĭ, domnilor, kъ fъrъ diвisiȣnea lȣkrȣlȣĭ fiъ kare lȣkrъtor kȣ чea maĭ mare kasnъ abia ar fi пȣtȣt aвea ȣn resȣltat de 20—30 aчe чel mȣlt.

Asemenea шi fabrikarea kъrцilor de jok пe пoate da ȣn esemпlȣ destȣl de frȣmos. În aчeastъ fabrikъ ȣn lȣkrъtor пreпarъ xъrtia din kare se faчe kъrцile, alцiĭ kȣlorile, ȣniĭ liпesk xъrtiele între dъnsele sпre a forma kartonȣl, ȣniĭ imпrimeazъ kȣ negrȣ desemnȣl figȣrilor, alцiĭ le koloreazъ alцiĭ le tae etc. astfel o karte treчe пrin mъna a mȣlцime de lȣkrъtorĭ. Resȣltatȣl aчesteĭ împъrцirĭ de okȣпaцiȣnĭ este imens; 30 lȣkrъtorĭ пot fabrika kȣ aчeasta sistemъ 15,000 kъrцĭ în 12 ore, kъte 500 de fiъ kare lȣkrъtor, пe kъt timп dakъ fi esekȣtat kъte ȣnȣl singȣr toate aчele oпeraцiȣnĭ abia ar fi пȣtȣt faчe 5—10 kъrцĭ пe zi. Aчeastъ d i в i s i ȣ n e d e l ȣ k r ȣ domneшte шi în ofiчiчiȣl ziariȣlȣĭ T i m e s шi în mȣlцime de alte lȣkrȣrĭ karĭ ar fi inȣtile a le maĭ чita, пe kъt timп lektorȣl, dȣпe kȣm kred, nȣ se maĭ пoate îndoi de aвantaцiele шi benefiчiȣrile чe d i в i s i ȣ n e a l ȣ k r ȣ l ȣ ĭ aȣ̆ adȣs шi пoate adȣчe în orĭ чe ramȣre de indȣstriъ.

Dȣпъ чe am dat aчeste ideĭe rъпezĭ, sъ вenim sъ вedem în чe stare se aflъ în astъ пriвinцъ (a diвisiȣniĭ lȣkrȣlȣĭ) indȣstriele шi okȣпaцiȣnile la noĭ în цearъ. — „Aчi nȣmaĭ, ziчe d. Cesar Bolliac, пoate вedea чineвa ȣn militar jȣdekъtor, din jȣdekъtor administrator, шi din administrator ear militar; ȣn matematik jȣdekъtor, ȣn jȣrist militar etc.... Ne вine ȣn tînъr kare a înвъцat matematiчele e bȣn пrokȣrator la diвan. A eшit ȣn militar din miliцie e bȣn jȣdekъtor la komerчiȣ̆. — Nȣ̆-a вenit ȣn пiktor e bȣn пoliцar.“ 1)

La noĭ nȣmaĭ se пoate gъsi ka пrofesorȣl de цeometriъ sъ пrofeseze fisika шi чel de limba latinъ sъ пrofeseze istoria, la noĭ nȣmaĭ se gъseшte ka fȣnkцionarȣl sъ fiъ шi komerчiante шi ȣn aчelaш komerчiante fъkъnd în aчelaшĭ timп komerчiȣ̆ kȣ manȣfъптȣre шi kȣ grъne; la noĭ nȣmaĭ ȣn lȣkrъtor este însъrчinat în aчelaшĭ timп kȣ 2—3 lȣkrȣrĭ diferite.

Nȣ вoiȣ̆, a вorbi nimik desпre fonkцiȣnile чe чitaĭ maĭ sȣs, nȣ вoiȣ̆ ka skrierile mele sъ aibъ o koloare пolitikъ, nȣ, komerчiȣl este stȣdiȣl meȣ̆, komerчiȣl este цinta mea, de aчeea mъ mъrцinesk nȣmaĭ a rekomanda d-lor Komerчianцĭ, d-lor Indȣstrialĭ, a se пъtrȣnde bine de aвantaцiele, чe diвisiȣnea lȣkrȣlȣĭ пoate adȣчe întreпrinderilor, a se mъrцini kъt se вa пȣtea, a se aпlika fiъ kare la kъte-o singȣrъ пrofesiȣne, a nȣ o skimba nȣmaĭ dekъt, чi a-o пraktika kȣ пersȣвeranцъ шi esaktitate, kъчĭ nȣmaĭ astfel пoate deвeni fiъkare în stare a se пerfekцiona în пrofesiȣnea d-lor sпeчiale. Atȣnчĭ însъ kъnd îmbrъцiшeazъ mȣlte okȣпaцiȣnĭ diferite, mȣlte meшteшȣgȣrĭ, mȣlte ramȣrĭ ale komerчiȣlȣĭ nȣ пoate esekȣta пe niчĭ ȣna kȣ toatъ esaktitatea neчesariъ, nȣ se пoate пerfekцiona în niчĭ ȣna din diferitele d-lor okȣпaцiȣnĭ; шi пrin ȣrmare niчĭ o datъ nȣ пoate deвeni a faчe konkȣrinцъ чelor-alцĭ. Dakъ în aчeeaшĭ fabrikъ, nȣ se вa împъrцi lȣkrarea kъt se вa пȣtea maĭ mȣlt, fiцĭ sigȣr kъ niчĭ o datъ nȣ вeцĭ пȣtea aвea aчelaшĭ resȣltat, чe se пoate aвea dintr'o fabrikъ ȣnde fiъkare lȣkrъtor are okȣпaцiȣnea lȣĭ пartikȣlariъ. Da diвisiȣnea lȣkrȣlȣĭ în цerele чiвilisate aȣ̆ ajȣns la ȣn grad aшia de mare în kъt ȣniĭ komerчianцĭ fak komerчiȣ̆ nȣmaĭ kȣ o пroвinцъ saȣ̆ nȣmaĭ kȣ o цearъ, a'цiĭ kȣ altъ цearъ; ȣniĭ fak komerчiȣ̆ nȣmaĭ пe mare, alцiĭ nȣmaĭ пe ȣskat; ȣniĭ nȣmaĭ пe Mediteranee, alцiĭ пe altъ mare etc. etc; în indȣstriele чele-l-alte aȣ̆ ajȣns earъшĭ пъnъ akolo kȣ diвisiȣnea lȣkrȣlȣĭ înkъt ȣniĭ tinktorĭ (boiangiĭ) koloreazъ nȣmaĭ în negrȣ, altȣl nȣmaĭ în karmin, altȣl nȣmaĭ în вerde etc.; ast-feliȣ̆ se пoate пerfekцiona fie-kare, пoate faчe mȣlцime de inвenцiȣnĭ osserвъnd nekontenit aчelaшĭ lȣkrȣ, шi пrin ȣrmare fak чiвilisaцiȣnea шi gloria цereĭ lor.— Ar fi de dorit ka шi noĭ sъ nȣ remъnem într'o stare staцionariъ, чi пȣind în пraktikъ tot чe e bȣn sъ merцem înainte.

Nȣ вoiȣ̆ fini aчest artiklȣ fъrъ a пȣne în вederea d-lor lektorĭ, obiekцiȣnea чe s'a fъkȣt diвisiȣniĭ lȣkrȣlȣĭ шi limitele чe aчeasta din ȣrmъ пoate aвea. — Între alцĭ aȣtorĭ adвersarĭ diвisiȣniĭ lȣkrȣlȣĭ Lemontey *) este aчel, чe a skris kȣ maĭ mȣltъ energiъ. „Kȣ kъt diвisiȣnea lȣkrȣlȣĭ вa fi maĭ пerfektъ шi aпlikaцiȣnea maшinelor maĭ întinsъ, ziчe чitatȣl aȣtor, kȣ atъt inteliцinцa lȣkrъtorȣlȣĭ se вa timпi. Ȣn minȣt, o sekȣndъ, вa konsȣma toatъ шtiinцa sa, шi minȣtȣl, sekȣnda вiitoariъ, вor вedea reпetindȣ-se aчeleaшĭ lȣkrȣrĭ. . .“

Selbatikȣl, kare disпȣtъ вiaцa sa elementelor шi se nȣtreшte kȣ пrodȣktele пeskъrieĭ шi вînъtorieĭ sele, este o fiinцъ пlinъ de imaцinaцiȣne шi de abilitate. Agrikȣltorȣl пe kare вarietatea timпȣrilor, пъmîntȣlȣĭ, kȣltȣreĭ îl sileшte la kombinaцiȣnĭ пȣ̆e, remъne o fiinцъ gъnditoariъ.“

Kred însъ kъ greшeшte foarte mȣlt чitatȣl aȣtor вoind a kombate kȣ atъta asпrime d i в i s i ȣ n e a l ȣ k r ȣ l ȣ ĭ. Kъnd чineвa вorbeшte desпre ȣn lȣkrъtor nȣ trebȣe sъ-l înцeleagъ nȣmaĭ sȣb пȣntȣl de вedere al lȣkrȣlȣĭ, чi trebȣe sъ se gъndeaskъ asemenea, kъ aчest lȣkrъtor faчe шi el пarte din soчietate ka konsȣmator, tatъ de familiъ шi чetъцian. Desaвantaцiele dar чe le ar пȣtea aвea din diвisiȣnea lȣkrȣlȣĭ se komпenseazъ kȣ aвantaцiele, чe le are ka konsȣmator; aпoĭ în orele libere konsakrate familieĭ sale шi пatrieĭ le пoate întrebȣinцa în instrȣkцiȣnea шi edȣkaцiȣnea sa, astfel imaцinaцiȣnea sa are destȣl timп a fi în aktiвitate. Шi ka sъ ne konвinцem de aчest adeвъr n'aвem dekъt sъ faчem o komпaraцiȣne între ȣn agrikȣltoriȣ̆ шi ȣn manȣfaktȣrar; aчest din ȣrmъ, de шi diвisiȣnea lȣkrȣlȣĭ este maĭ întinsъ de kъt la agrikȣltor, întreчe însъ kȣ mȣlt în inteliцinцъ шi abilitate пe пrimȣl, kare însъ are mȣlte alte вirtȣцĭ; dakъ dar diвisiȣnea lȣkrȣlȣĭ ar tъmпi пe lȣkrъtor ar trebȣi sъ se întîmпle kontrariȣl, пrin ȣrmare пȣtem konkide kъ obiekцiȣnea D. Lemontey este fъrъ niчĭ o вaloare.

Am въzȣt la înчeпȣt kъ пrinчiпiȣl пe kare se baseazъ diвisiȣnea lȣkrȣlȣĭ este kontraktarea skimbȣrilor, пrin ȣrmare nȣ пoate aвea o întindere maĭ mare dekъt пroпorцionale sпaцiȣlȣĭ вînzъriĭ s. e. Dakъ 30 lȣkrъtorĭ întrebȣinцaцĭ într'o fabrikъ de xъrtiъ (în kare se aflъ introdȣsъ diвisiȣnea lȣkrȣlȣĭ) fabriчeazъ maĭ mȣltъ xъrtiъ de kъt se konsȣmъ în цearъ, neaпъrat вa ȣrma ka în lok de 30 sъ se întrebȣinцeze nȣmaĭ 20 însъrчinъnd пe ȣn aчelaшĭ lȣkrъtor kȣ kъte 2 oпeraцiȣnĭ diвerse; akȣm ne maĭ esistînd diвisiȣnea lȣkrȣlȣĭ aшa de întinsъ ka maĭ nainte, lȣkrъtorĭĭ nȣ вor пȣtea aвea aчelaшĭ resȣltat, пroпorцional nȣmъrȣlȣĭ lor, чe ar fi пȣtȣt aвea kъnd se aflъ 30 lȣkrъtorĭ, de aчeea am zis în artiklȣl meȣ̆ пreчedinte „desпre libertatea komerчiale“ kъ пentrȣ ka sъ fiъ пrodȣkцiȣnea energikъ, sъ se пoatъ introdȣчe diвisiȣnea okȣпaцiȣnilor, пe o skarъ kъt de întinsъ, trebȣe neaпъrat ka sъ se lase liberъ kȣ totȣl esпortaцiȣnea, ka astfel kъmпȣl вînzъriĭ sъ nȣ пoatъ adȣчe niчĭ o îmпedikare.

O altъ kondiцiȣne neчesariъ пentrȣ diвisiȣnea lȣkrȣlȣĭ este de mȣlte orĭ întrebȣinцarea ȣnȣĭ kaпitale mare. Kъnd bȣmbakȣl se torчea în kasъ era destȣl пentrȣ o femeiъ a kȣmпъra bȣmbakȣl шi roцiцa kȣ kare torчea. Akȣm însъ kъnd s'a inвentat maшinele пentrȣ toarчerea bȣmbakȣlȣĭ, ȣnde se întrebȣinцeazъ sȣte de lȣkrъtorĭ, trebȣesk вaste edifiчiȣrĭ, mare kantitate de materiъ пrimъ, konstrȣkцiȣnĭ de maшine шi mȣlцime de alte lȣkrȣrĭ karĭ чer keltȣelĭ foarte marĭ шi пe kare ȣn kaпitalist nȣ le пoate faчe; de aчeea trebȣe se esiste sпiritȣl de asoчiaцiȣne, kare singȣrъ пoate пrokȣra kaпitalȣrĭ enorme; aчeastъ чestiȣne o вoiȣ̆ trata în artiklȣl ȣrmъtoriȣ̆.

A. Veriчianȣ.

Цenova 21/9 Aȣgȣst 1861.

1) Romъnȣl Nr. 193 Mosaikȣl Soчiale-

*) Influente morale de la division du travail.

Acte oficialĭ.

Prin decrete domnescĭ se numescŭ: D I. Sorianu comisariŭ municipale la culórea de Verde din Capitale; d. C. Vălcănescu secretariŭ la Municipalitatea Rŏmniculŭ-Săratŭ; d. Teodorŭ Michălescu direptoriŭ la prefectura de Brăila; d. N. George poliţariŭ la Focşianĭ; d. D. Călinescu suprefectŭ la plasa Snagovu; d. C. Balotă la plasa Topologu, Argeşiu; d. P. Rătescu la plasa Oltu, d. M. Vasilescu la plasa Piteşci; d. A. Suicianŭ la plasa Lovistiĭ; d. S. Văliaũ comisariŭ la biuroulŭ servitorilorŭ culoriĭ de roşiŭ din Capitale; d. A. Pleşioianu direptoriŭ la prefectura de Buḑĕŭ, şi d. C. Vernescu suprefectŭ la plasa Câmpu, Budeu.

între dóue armate, vine unŭ momentŭ de aţiţare, în care dorinţa d'a învinge devine cu totulŭ secundariă şi remâne în urma acelei-a d'a face inemiculuĭ cătŭ se póte maĭ multŭ reŭ. Acestŭ momentŭ venise pentru miss Lavinia; nu credea unŭ cuvîntŭ din ce era sĕ ḑică; dérŭ acestu-a era unŭ miḑu-locŭ d'a ofensa pe Paolo, şi ḑise acelŭ cuvêntŭ:

— Nu póte cine-va afecta une orĭ d'a despreţui cea-a ce invidiéḑă?

— Cea-a ce invidiéḑă? repeţi elŭ; dérŭ ce potŭ eu invidia?

— Strugurii din fabulă, ḑise Lavinia, era prè verḑĭ pentru vulpe.

Paolo se puse pe rîsŭ cu hohotŭ, apoĭ ḑise:

— Dă-mĭ unŭ minutŭ, te rogŭ, şi-ţĭ voiŭ arĕta reversulŭ fabuleĭ.

Era într'unŭ ănghiŭ alŭ ateliăriuluĭ luĭ Paolo unŭ vechiŭ cilindru de cositoriŭ, în care era închisŭ unŭ pergamentŭ rosu de vermĭ care conţinea actele de nobileţă ale primuluĭ marchisŭ şi comite alŭ săntuluĭ imperiŭ romanŭ din familia Rodipani. Titlulŭ trebuia sĕ trécă din tată în fiiŭ la mostianitoriĭ legitimĭ în liniă dréptă şi în lipsă de moştianitorĭ bărbaţĭ, se trécă, prin clause speciale, la linia femeiéscă, spre a fi transmisŭ mostianitorilorŭ acestei-a, Paolo, prin urmare, în calitate de fiiŭ şi de mostianitoriŭ alŭ fiieĭ ultimuluĭ marchisŭ, avea dreptulŭ neconstestabile, în virtutea acesteĭ disposiţiunĭ, — şi o scia, — d'a luà titlulŭ de marchisŭ, de ar fi voitŭ.

Acestŭ venerabile pergamentŭ pe care-lŭ pusese într'unŭ cilindru de cositoriŭ, spre a-lŭ preserva d'orĭ ce acidinte, trecuse, din Rodipani în Rodipani, în mănele betrănuluĭ marchisŭ, vechia nóstră cunoscinţă. Dupŏ mórtea sea, remăsese, cu căte-va alte relice, fiieĭ sele Bianca, care luase de soçu pe Mancini, tatălŭ luĭ Paolo. La mórtea acestui-a, Paolo aflase cilindrulŭ într'uă ladă cu chărtie de familiă şi fiindŭ cŏ nu-ĭ venia a sfărăma nemicŭ din ce îĭ venia de la tată-seŭ séŭ de la mamă-sea, îlŭ pusese într'unŭ ănghiŭ alŭ ateliariuluĭ săŭ, espusŭ la stricăciunea timpuluĭ.

Paolo, — reclamămŭ pentru dînsulŭ indulginţa cititoriuluĭ cŏcĭ acţiunea sea, în astă circunstanţă, fu acea-a a unuĭ adevĕratŭ copilŭ, cŏcĭ era fórte june şi fórte aprinsŭ, — Paolo se duse de luă cilindrulŭ, de cositoriŭ şi, maĭ în atăte cuvinte căte linie scriserŏmŭ noĭ despre acésta, esplică natura coprinsuluĭ seŭ miss Lavinieĭ, şi termină arĕtăndu-ĭ cŏ strugurii era cu totulŭ în disposiţiunea luĭ, dérŭ cŏ-ĭ despreţuia; apoĭ, c'unŭ aerŭ camŭ melodramaticŭ, — juniĭ suntŭ totŭ de una aşiă de esageraţĭ! — sfăşia inocintele pergamentŭ în dóue, şi aruncă făşiele la piciórele miss Lavinieĭ.

Femeiele, cată sĕ mărturimŭ, aŭ uă fébleţă pentru acţiunile teatralĭ; fŏră asta, Paolo n'ar fi devenitŭ îndată în ochiĭ Lavinieĭ aşiă de mare pre cătŭ ni se pare nóue de micŭ. Elŭ, care putea fi marchisŭ şi nu voia, trecea pentru miss Jones în starea de nebunŭ. Dérŭ era unŭ nebunŭ sublime; şi ea se aplică cu corpŭ şi sufletŭ a-lŭ vindeca de astă smintire. Apelă cu solemnitate la raţiunea juneluĭ; cu tóte astea frumósele sele argumente, ce păreaŭ nereplicabilĭ, se sfărămarŏ ca beşicele de spumă contra nestrămutatelorŭ principie ale juneluĭ italianŭ. Paolo se opstină o susţinè cŏ meritulŭ séŭ nemeritulŭ era stricte personalĭ, şi cŏ transmisiunea unuĭ semnŭ de onóre séŭ de infamiă unorŭ individe carĭ nu făcuserŏ nemicŭ pentru ca sĕ li se atribuéscă una séŭ alta era culmea asurdităţiĭ. Atuncĭ ea se adresă la ănima sea. Iĭ împută puçina amóre ce avea pentru dênsa; îĭ oservă cŏ elŭ respingea de bună voiă singurŭ miḑulocŭ d'a resturna pedicele ce se aflaŭ între dînşiĭ; cercă chiarŭ unŭ feliŭ de transacţiune, promitîndŭ, de primia elŭ a cede, d'a renunţa îndată şi pentru totŭ de una la villa Torralba, la principe, la representaţiunile teatralĭ, la marchisă, e t c a c t e r a; dérŭ împutărĭ, ruge, promisiunĭ, se sfărămarŏ de unŭ sêmpţimîntŭ fórte putinte în Paolo,— simpţimîntulŭ ce-şĭ era dĕtoriŭ luĭ însuşĭ, ţereĭ sale şi partiteĭ sele. Nicĭ pentru dînsa nicĭ pentru posesiunea lumiĭ întrege, n'ar deserta rangurile poporuluĭ spre a mări pe ale aristocraţieĭ. Era prè măndru de titlulŭ seŭ de plebeianŭ spre a-lŭ schimba contra celuĭ de marchisŭ, etc. etc. Paolo nu era de surda fiiulŭ tatăluĭ seŭ. Lavinia nu-lŭ înţelegea, nu-lŭ putea înţelege, şi elŭ asemenea pe dînsa. Diferinţa de educaţiune, de deprinderĭ şi de ideie ale uneĭ esistinţe întrege, ale stăriĭ politice şi sociale a ţerelorŭ din carĭ era fiă-care, rădica între dînşiĭ unŭ feliŭ de „părete mare“ înţeleptuale, pe care timpulŭ, uă speriinţă scumpŭ cumpĕrată şi, maĭ multŭ de cătŭ orĭ ce uă schimbare în atmosfera morale propriă a fiă căruĭ-a din eĭ, ar putè numaĭ a-lŭ resturnà. Conclusiunea asteĭ întrevederĭ fu cŏ eĭ se separarŏ certaţĭ ca sĕ nu se maĭ revéḑă nicĭ uă dată; — celŭ puçinŭ asta-şĭ promiserŏ în vorbe.

Póte n'ar trebui sĕ terminămŭ acestŭ capitŭ fŏră a respunde la uă cestiune ce probabile cititoriulŭ a făcutŭ deja. Atacurile luĭ Paolo contra principeluĭ de Rocca Ginestra aveaŭ vre unŭ motivŭ plausibile? Ce făcuse principele aşià de criminale? Ecŏ în dóue cuvinte. Principele, suptŭ masca unuĭ nume plebeianŭ şi uneĭ posiţiunĭ modeste, amăgise uă fétă din Transtevero, renumită pentru frumuseţa sea, şi refusase d'a repara mişelia sea cŏtră dênsa, cândŭ greşéla ieĭ nu se maĭ putu ascunde. De desperare, nefericita se aruncase în Tibru. Astŭ tristŭ evenimêntŭ produsese uă mare sêmpţiciune, care durase tocmaĭ ce duréḑă sêmpţiciunile cele marĭ în oraşiele poporate. Principele părăsise Roma, şi petrecuse douĭ anĭ în călĕtoria în străinătate, şi la întórcere devenise, ca maĭ 'nainte, ornamentulŭ celeĭ maĭ bune societăţĭ. Sîmpţimîntulŭ universale de orore şi de desgustŭ, de care vorbia atătŭ Paolo, se mărginia, în adevĕrŭ, numaĭ la căţĭ-va visionarĭ ca dînsulŭ şi la Transteverini, carĭ nu uitaserŏ ce se întîmplase uncia din ale lorŭ, şi carĭ, de atunceĭ, avea ură contra principeluĭ, cumŭ facŭ de ordinariŭ ómeniĭ rĕŭ crescuţĭ în asemenĭ casurĭ!

(Urmarea într'unŭ No. viitoriŭ.)

www.dacoromanica.ro

Listă

De sub-scripţiune pentru a putea contribui şi Românii la ardicarea monumentului ce prepar Popolii din Europa în onoarea Marelui Bărbat de Stat al Italiei, Ministru Cavur, şi căruia noi Românii, în parte, îi suntem datori recunoscinţă.

Numele şi pronumele subscriptorilor.

Din Bȣkȣreшtї.	Leї	par
D. Stefan K. Goleskȣ	160	—
— Alessandrȣ K. Goleskȣ	160	—
— Grigorie Mikȣleskȣ	320	—
— I. I. Melik	124	—
— G. Skъrlъteskȣ	124	—
— Grigorie Margiloman	64	—
— Doktorȣl Davilla	108	—
— Leontie Пȣskaris	6	30
— Teodesie Teodorȣ	12	10
— Diakonȣ Rȣsso S. Пonnȣ	2	10
— Dimitrie Moskȣ	10	20
— Чiokanelli	12	10
— At. Tonkoviчeanȣ	12	10
— K. Radȣlian	4	20
— An. D. Ariчeskȣ	12	10
— Пetrake Teodoreskȣ	4	20
— Radȣ Rosetti	62	—
— Dimitrie Stъneskȣ	4	20
— Dimitrie Kosakoviчї	17	20
— S. Пiskъneskȣ	13	20
— Bъnterxalder	12	10
— Dimitrie Пonnȣ	32	—
— Ȣn anonim (daka maї înkape ш'aчi anonim)	12	10
Sȣma	1291	20

Din Пloeшtї.		
D. Ioan Sk. Ȣrlъцeanȣ	186	—
— Ioan Radoviчї	160	—
— Marin Mexedinцeanȣ	124	—
— G. Radoviчї	100	—
— I. I. Stoiчeskȣ	100	—
— Dinȣ Dobreskȣ	62	—
— Пreotȣl Nikȣlae Ioakim	31	—
— Matake Slъveskȣ	31	—
— Ioan Gavrileskȣ	62	—
— Markȣ Xaim	6	5
— Basile Ioanide	31	—
— П. Georgiȣ	31	—
— G. Xagi Anton	24	20
— Stan Пoneskȣ	10	20
— I. Basiliade	6	30
— N. Ȣrsъneanȣ	3	2
— T. Чereшanȣ	24	20
— N. Anostoleskȣ	12	10
— K. T. Grigoreskȣ	64	—
— G. Пlъvianȣ	12	10
— Alessandrȣ N. Doiчeskȣ	6	30
— Toma Negȣleskȣ	6	5
— Istrate Negȣleskȣ	12	10
— Stefan Nikȣleskȣ	12	10
— Xristȣ Dȣmitriade	31	—
— Teodor Ioan	31	—
— Ioan Stoiчeskȣ	32	—
— Mixail A. Sekergiȣ	3	2
— Naxe I. Naчioviчї	31	—
D-na Anna I. Naчioviчї	12	—
— Nitika Stoiчeskȣ	12	—
D. Filioneskȣ	32	—
— Dȣmitrȣ Sfeteskȣ	31	—
— Tȣdor Diamandeskȣ	9	—
— Пreotȣl Dȣmitrȣ Teodoreskȣ	7	20
— I. F. Robeskȣ	12	10
— L. Goskovski	4	20
— Manole Isdrailitȣl	12	10
— Dȣmitrȣ Bъdeskȣ	24	20
— M. I. Georgeskȣ	22	20
— Konstantin Dȣka	12	10
— Basile Drъgomeskȣ	12	10
— Sava Rъdȣleskȣ	3	2
— M. Rъdȣleskȣ	12	10
— G. Radoviчї	24	20
— Zaxaria Antineskȣ	12	10
— Пetre I. Stoiчeskȣ	12	10
— Xagi I. Пaшȣ	62	—
— G. B. Пetreskȣ	12	10
— Dobre Marinчea	2	10
— Ioan Skorцeanȣ	12	10
— Пaskale Dobroviчї	4	20
— M. Skarlat Пapadonolȣ	12	10
— I. M. Пapadonolȣ	9	—
— Dȣmitrȣ Simioneskȣ	4	20
— Dȣmitrȣ	10	20
— Ioan Konstandin	24	10
— Vasile Neikȣ	12	10
— G. I. Пolixroniade	12	10
— Dȣmitrȣ Пanait	12	10
— Radȣ Пъtъrlъцeanȣ	31	20
Sȣma	1787	26

Din Tȣrnȣ-Mъgȣrelle.		
D. Eraklie Dȣmba	12	10
— Dimitrie Konstandineskȣ	9	—
— Antonie Bȣxlea	31	20
— Ioan Пoneskȣ	12	10
— George Argironolȣ	12	10
— G. T. Stateskȣ	3	2
— Grigorie Kristidi	12	10
Sȣma	92	22

DEПEШE TELEGRAFIЧE

Kȣrsȣl Vienї din 25 August.

Metaliчe	67	95
Naцionale	80	95
Akцiȣnele Bъnчeї	740	—
„ Kreditȣl	175	10
London	137	70
Silber	136	75
Dȣkaцї	6	57

MISKЪRILE ÎN ПORTȢL BRЪILA.

În ziȣa de 25 August 1861.

Korъbiї sosite înkъrkate		5
„ „ deшerte		12
„ пornite înkъrkate		3
„ „ deшerte		3
Vanoare sosite		2
„ пornite		2

Пreцȣl пrodȣktelor.

Grîȣ чiakîr kalitatea I, kila	230	240
„ „ „ II, „	210	220
„ kîrnъȣ „ I, „	195	205
„ arnъȣt „ II,	—	—
Sekara	—	—
Пorȣmbȣ	153	160
Orzȣ	83	85
Orz noȣ	—	—
Fasole	—	—
Raпiцa sъlbatikъ	—	—
Meiȣl kila	—	—

Шlepȣrї пorпite înkъr. пent. Sȣlina

MISKЪRILE ÎN ПORTȢL GALAЦI

În ziȣa de 23 August 1861.

Korъbiї sosite înkъrkate		4
— — deшerte		
— пornite înkъrkate		6
— — deшerte		
Vanoare sosite		2
— пornite		

Пreцȣl Пrodȣktelor.

Grîȣ чiakîr kalitatea I.	—	—
„ „ „ II.	—	—
„ kъrпъȣ „ I.	170	220
„ „ „ II.	—	—
„ arnъȣt „	—	—
Sekarъ	—	—
Пorȣmbȣ		
Orzȣ	—	—

De la administraţia ḑiarului.

Sȣnt rȣgaцї toцї DD. abonaцї aї kъror abonament la aчest ziar esпirъ la 1 Septembriȣ anȣl kȣrent, ka sъ bine-voiaskъ a grъbi re'noirea lȣї, kъчї de la aчea zi administraцiȣnea va fi nevoitъ a înчeta trimiterea ziarȣlȣї чelor чe nȣ-ȣї vor re'noi.

Gr. Serȣrie.

Un mecanic constructorŭ, francesŭ, doresce să găsească a întrebuinţa timpulŭ săŭ, fie în construcţiĭ de usine idraulice: presum morĭ de făină etc., fie la îngrijiré usinelorŭ saŭ maşinelorŭ precum morĭ treerătoare de grîne etc.

Doritoriĭ se vor adresa la redacţiunea acestuĭ ḑiarŭ.

No. 537. 3

Se arendează. Moşia Popeşti i Ḑoiţa din judeţul Ilfovu plasa Sabaruluĭ, cu 210 clăcaşĭ, optŭ roate moară pe rîul Dîmboviţa, doă hanurĭ de ḑidŭ pe drumul cel mare şi alte doă cîrciumĭ ana în satŭ şi alta lunca Bolintinu, afară de hanul mori, 600 pogoane arendăşeştĭ, afară din cele legiuite ale locuitorilor, şi prisoasele ce aŭ, lunca pe Dîmboviţa, lunca pe Ciorogîrlă, fîneaţă îndestulă arendăşească, avînd şi locuitori liveḑile legiuite, ca la şapte sute vite streine păşuneaḑă cu tocmeală pe moşie. Se dă în arendă de la Sf. George viitor; doritoriĭ sé potŭ îndrepta la proprietarul moşieĭ Manolache Faca dimineaţa pînă 11 ore

Sînt de dat spre tăiere şi 820 pogoane pădure tot pe acéstă moşie, cu lemne de stînjen, parĭ, nuiele, cercurĭ şi aracĭ, pădurea se poate da şi împreună cu moşia.

(No. 535.) 2

Oletul Patriei, este de dat în arendă chiar de la Sf. Dimitrie viitor. Doritoriĭ să va arăta la cantorul acestuĭ otel.

No. 522. 12

De arendat. Moşia Joseni cu 110 familiĭ, din districtul Buḑăŭ, fiind de dat cu arendă, pe 3 saŭ 5 anĭ, cu începere de la Sf. George anul viitor şi înainte;

Subscrisa publică aceasta spre obştească cunoştinţă, ca doritoriĭ de a o lua cu arendă, să se arate la subsemnata proprietara ce şade în casele sale din mah. biserica Albă după podul Mogoşoai.

M. Hronidi.

No. 521. 1

De vinzare. Se află de vîndare la d-na Catrina Hempel uliţa Belvedere No. 111 — Sămînţă de gogoşĭ Milaneḑĭ galbene care se poate garanta de prima calitate.

No. 520. 4

Licitaţie.

În lȣna aчeasta, la 26 Avgȣst se vinde пrin liчitaцiȣne la Tribȣnalȣl de Ilfovȣ seksia 3-ea, moшia GLINA din distriktȣl Ilfovȣlȣ, пlasa Dîmboviцeї, kȣ deпъrtare o orъ de Bȣkȣreшtї.

Aчeastъ moшiъ are întindere de 1300 шi kъte-va пogoane, toate de lȣkrȣ; are 46 klъkaшї; treчe 2 drȣmȣrї marї пe dînsa шi are mare viitor, adikъ: afarъ din пogoanele în fiinцъ este kъlkatъ de toate пъrцile foarte mȣlt шi desпre Dîmboviцъ are sъ meargъ пînъ în matka eї kînd va intra în stъпînirea пъmîntȣlȣї чe i s'a datȣ пrin retragerea gîrleї: o lȣnkъ kare dъ de la 150—200 kare fînȣ de чea maї bȣnъ kalitate.

Doritoriї se пot adressa la D. Чesar Bolliak în toate zillele пînъ în zioa liчitaцiȣneї de la 7—10 ore de dimineaцъ, ȣnde пotȣ vedea karta aчesteї moшiї шi lȣa toate informaцiȣnile neчessarie. Lokȣinцa пe podȣlȣ Mogoшoaeї, otelȣl Tъȣsnea (d'orient).

No. 512. 1

De arendat. Пъdȣrile dȣпъ moшia Grъdiшtea, jȣdeцȣl Ilfov, kȣ deпъrtare de o пoшtie din Bȣkȣreшtї шi în veчinъtate de Kъldъrȣшanї, пroprietate a sȣbsemnatȣlȣї, se daȣ kȣ arendъ sпre tъiere. Doritoriї se vor adresa la fiȣl meȣ Lokotenent German чe este kȣ lokȣinцa în kasele mele, ȣliцa biserika Ieni, sпre a afla пreцȣl шi kondiцiile.

Ioan German.

No. 525. 3

De arendat. Moшia Kîrsteaska alъtȣrї kȣ Korneшtiї, 4 ore depărte de Bȣkȣreшtї, шi 2 de Пloeшtї, deakȣm пentrȣ Sf. George viitor, ka sъ пoatъ arendaшȣl sъ'шї fakъ sъmъпъtȣrile de toamnъ.

Meшteriї mъ пot gъsi akasъ dȣпъ amiazї de la 4 пînъ la 6 ore în toate zilele пodȣ Tîrgȣ d'Afarъ пeste drȣm de biserika kȣ Sfinцї.

Doctorul Turnescu.

No. 534. 2

Bibliografie.

Broшȣra TEMNIЦELE AȢSTRIAЧE, koпrinzъtoare de viaцa пolitikъ a lȣї FELIЧE ORSINI, skrisъ de el însȣшї шi tradȣsъ de sȣb-semnatȣl, a eшit de sȣbt tiпar, шi se aflъ de vъnzare la toate librъriile шi în пasaцiȣl romъn la Redakцiȣnile ziarelor Romъnȣl, Пoпolȣl шi Indeпendinцa.

Gr. Serrurie.

LIBRÂRIA C. A. ROSETTI.

Vinzare c'un scăzămînt de preţ

de 50, 60 şi 70 la sută.

Pentru desăvîrşita desfacere.

Timpul fiind prea scurt şi epoca defavorabilă spre a se putea desface toate cărţile şi cele lalte articole, stabilimentul acesta de librărie s'a mutat acum în

PASAGIUL ROMAN.

la rondelŭ (Rondeu)

unde se va continua vînzarea.

Tot d'o dată se mai face ânca un apel Domnilor, cari aŭ mai remas datorĭ la zisul Stabiliment, să bine voiască a plăti datoria lor, fără a aştepta un alt apel şi alte măsurĭ.

ANUNCIŬ DE DILIJANŢĂ.

Sub-semnatul are onoare de a da în cunoştinţa onor. publicŭ-voiajorŭ, că dilijanţele sale mergŭ în fie-care ḑi de la

Braşov, Bucuresci şi Giurgiu,

adică de la **Bucuresci** la **Giurgiu** si de la **Bucuresci** la **Braşovŭ.**

în fie-care Duminecă, Marţĭ şi Vinerĭ, dimineaţa la 9 ore; locul plecăriĭ de la cancelaria subt-semnatuluĭ.

în fie-care Lunĭ şi Joĭ, la 5 ore după prînḑŭ, locul plecăriĭ de la cancelaria subt-semnatuluĭ.

de la **Giurgiu** la **Bucuresci**, plecarea se reguleaḑă după plecarea şi sosirea vapoarelor; locul plecăriĭ însă este de la portulŭ Giurguluĭ.

de la **Braşovŭ** la **Bucuresci**, în fie-care Duminecă şi Mercurĭ dimineaţa la 6 ore; plecarea este de la otelul „la Cerfŭ" Altstadt No. 2.

Înscíinţările maĭ desluşite se va da în cancelaria dilijanţeĭ vis-a-vi cu otelul „la Concorde."

Alesandru Köhle,

antreprenor al Dilijanţeĭ, uliţa Nemţească.

De arendat. Moшia Kîmpineanka, saȣ Kъlȣgъreni, saȣ Baldoвinenii, din jȣdeцȣl Brъila, пroпrietate a d-lȣї Dimitrie Kъmpinianȣ este de arendat, пrin liчitaцiȣne kȣ oferte sigilate, пe termenȣl de 5 anї, înчeпînd de la 23 Aпrilie anȣl 1862. Liчitaцiȣnea este a se faчe în zioa de 14 Seпtemvrie viitor la lokȣinцa d-lȣї Konstandin A. Kreцȣleskȣ (ȣnȣl din eпitroпii d-lȣї Dimitrie Kъmpinianȣ), în ȣliцa Mogoшoae пeste drȣm de kȣrtea administrativъ.

Nȣ se vor пrimi oferte de kъt de la aчeea kare ar voi sъ ia moшia пe seama lorȣ, saȣ de la împȣterniцї din пartele пrin пrokȣre legalisate dȣпe formъ.

Пentrȣ a lȣa kȣnoшtinцъ de kondiцiȣnele arendъriї, doritoriї se пot adresa la maї sȣs arъtatȣl eпitroп.

No. 510. 11

Arenduire. Moşia Comişani, Laḑurile, Suduleni şi Văcăreşti din sus cu satul Bungetul din districtul Dîmboviţa, proprietate ḑestrală a subsemnaţilor, fiind a se da cu arenduire de la sf. George viitor, pe termen de treĭ saŭ cincĭ anĭ, se face cunoscut tutulor amatorilor, ca doritoriĭ de a vedea condiţiile acesteĭ arenduirĭ pot să se adreseḑe de la 8 pînă la 11 ore dimineaţa şi de la 5 pînă la 9 după amiaḑĭ în toate ḑilele la locuinţa subsemnaţilor.

Dimitrie Florescu,	(Cişmeaoa-Roşie, (casa D-eĭ Ḑinca (Clinceanu.
Efrem German,	(Casa d-luĭ Enake (German.

No. 532 11

LIBRARIA G. IOANIDE.

La această librăriă a apărut:

Noulŭ Atlasŭ de Géografie

în limba română, coprinḑînd următoarele 7 Charte:

Planiglobulŭ, Europa, Asia, Africa, America, Oceania şi Dacica

arangiate pentru usulŭ scoalelorŭ de Const. Şveder.

Preţul unuĭ essemplar cartonat e de 3 Sfanţĭ.

La aceeaşĭ librărie:

Charta Principatelor-Unite.

Preţul 3 leĭ.

No. 533. 2

De închiriat. La klъdirea чea noȣъ пe ȣliцa Mogoшoaeї vis-a-vi de d. Kantakozino, sȣnt treї aпartamentȣrї kȣ toatъ komoditatea trebȣinчioasъ шi kîteva пrъvъlii sînt de dat kȣ kirie de la sf. Dimitrie viitor saȣ de akȣm. Doritoriї de a le înkiria în total saȣ în пarte sînt rȣgaцї a se adresa la sȣbskrisȣl пroпrietar чe'l пoate gъsi în toate zilele la kasa dȣmisale aпroaпe de bariera Mogoшoae.

Ivan Petre Manof.

No. 527. 2

Se închiriază, pentru magaḑie de lemne un locŭ cu destulă întindere dintre suburbiile Amḑa şi Popa Cosma allŭ d-neĭ Ana Racoviţă, împrejmuit de toate părţile şi pavatŭ în laturile ce dŭ în uliţe. Doritoriĭ d'allŭ lua în această cualitate se vorŭ adresa la d. Stefan Turnavitu, locuitorŭ în suburbea Manea-Brutaru, coloarea verde, uliţa Sculptureĭ la No. 31, care este autorisat a contracta închirierea.

No. 528. 1

Tipografia C. A. ROSETTI, uliţa Fortunei No. 15.

ACADEMIA BIBLIOTECA

www.dacoromanica.ro